Demokrasi ve Yönetimde Karar Alma Süreci

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Demokrasi**, halkın yönetime katıldığı ve kararlarda söz sahibi olduğu yönetim anlayışıdır. **Millî egemenlik**, özgürlük, eşitlik, seçme ve seçilme hakkı, hukukun üstünlüğü demokrasinin temel nitelikleridir.
- Tarihimizde **23 Nisan 1920**'de TBMM açılmış, **29 Ekim 1923**'te Cumhuriyet ilan edilmiştir. Bu günler millî bayram olarak kutlanır.
- **Çocuk Haklarına Dair Sözleşme** (BM, 20 Kasım 1989) dört temel ilkeye dayanır: ayrım gözetmeme, çocuğun yüksek yararı, yaşama ve gelişme hakkı, **katılım hakkı**. Çocuklar kendilerini ilgilendiren kararlarda görüşlerini özgürce söyleyebilmelidir.
- **Özgürlük**, başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı göstermek şartıyla kişinin kendi düşüncesine göre karar verip davranabilmesidir. Azimli ve kararlı olmak inatçılık değildir.
- Demokratik yönetimlerde karar alma aşamaları: sorunun gündeme getirilmesi → çözüm önerileri → karar verme → uygulama → değerlendirme → gerekirse yeni çözüm yolları.
- 18 yaşını dolduran vatandaşlar seçimlerde oy kullanarak **seçme hakkını** kullanır. Cumhurbaşkanı, milletvekilleri, belediye başkanları ve muhtarlar halkın oyuyla seçilir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki kavramlardan hangisi demokrasinin niteliklerinden **biri değildir**?

A) Kişi egemenliği B) Seçme ve seçilme hakkı C) Millî egemenlik D) Özgürlük

2 Aşağıdaki millî bayramları tarihleriyle eşleştiriniz.

1) Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 2) Cumhuriyet Bayramı

a) 29 Ekim 1923 b) 23 Nisan 1920

3 Cümlelerdeki boşlukları uygun kelimelerle doldurunuz.

a) Başkalarının haklarına saygı göstermek şartıyla kişinin kendi düşüncesine göre karar verip davranabilmesine ..... denir.

b) Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olmasına ..... egemenlik denir.

4 Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin dört temel ilkesinden **ikisini** yazınız.

5 Yönetimde karar alma sürecinin ilk aşaması hangisidir?

A) Kararın uygulanması
B) Kararın değerlendirilmesi
C) Sorunun gündeme getirilmesi
D) Karar verme

6 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.

(…) Demokratik ailelerde aile üyelerinin hepsi kararlarda söz sahibidir.
(…) Çocukların fikirlerini söylemesi yalnızca okulda mümkündür.
(…) Azimli olmak, her durumda kendi dediğinde ısrar etmek demektir.
(…) Muhtarlar halkın oyuyla seçilir.

7 Ülkemizde seçimlerde oy kullanabilmek için kaç yaşını doldurmuş olmak gerekir?

8 Aşağıdakilerden hangisi halkın oyuyla **seçilmez**?

A) Milletvekili B) Belediye başkanı C) Muhtar D) Okul müdürü

9 Kavram haritasında boş bırakılan kutuya aşağıdakilerden hangisi yazılabilir?

A) Ayrımcılık B) Seçme ve seçilme hakkı C) Esaret D) Baskı

10 Ailenizde birlikte karar verilebilecek **iki** konu yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Yönetimde karar alma sürecinin aşamaları karışık verilmiştir. Doğru sıraya koyunuz.
( ) Kararın uygulanması ( ) Çözüm önerileri geliştirilmesi ( ) Sorunun gündeme getirilmesi
( ) Karar verme ( ) Kararın değerlendirilmesi

12 Şemada soru işaretiyle gösterilen aşamaya ne yazılmalıdır?

13 Aşağıdaki durumların hangisinde çocuğun karara katılım düzeyi **en yüksektir**?

A) Ada, katılacağı kursu ailesiyle konuşarak kendisi seçmiştir.
B) Ailesi Mert'in fikrini sormuş ama dikkate almamıştır.
C) Ailesi Ece'ye hangi okula gideceğini sormadan kaydını yaptırmıştır.
D) Kaan'a alınan kararlar sadece bildirilmiştir.

14 Bir okulda öğrenciler, bahçeye oyun alanı yapılması için önerilerini kutulara atmış; öneriler sayılmış ve sonuçlar panoda ilan edilmiştir. Bu uygulamanın demokrasiye **iki** katkısını yazınız.

15 "Özgürlüklerimizi kullanırken sınırsız davranamayız." Bu düşünceyi bir örnekle açıklayınız.

16 Bir ilçede **40 000** kayıtlı seçmenden **34 000** kişi oy kullanmıştır. Bu seçimde katılım oranı yüzde kaçtır? Oy kullanmayanların oranı yüzde kaçtır?

17 Aşağıdaki ifadelerden hangisi Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'deki **katılım hakkı** ile doğrudan ilgilidir?

A) Çocuklar dil, din, cinsiyet farkı gözetilmeden korunur.
B) Her çocuk sağlık hizmetlerinden yararlanabilir.
C) Çocuklar, kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerini serbestçe söyleyebilir.
D) Çocukların beslenme ihtiyaçları karşılanır.

18 Kartlardaki öğrenci görüşlerini okuyunuz. Hangi öğrenci **azimli ve kararlı** olmayı doğru açıklamıştır?

Elif	Burak	Zeynep
Başladığım bir işi zorluklar çıksa da vazgeçmeden sürdürürüm.	Arkadaşlarım haklı olsa bile fikrimden asla dönmem.	Bir iş zorlaşınca hemen başka bir işe geçerim.

19 Tabloda temsilî okul meclisi seçiminde sınıfların mevcutları ve oy kullanan öğrenci sayıları verilmiştir. Katılım oranı **en düşük** olan sınıf hangisidir?

Sınıf	6-A	6-B	6-C	6-D
Mevcut	30	28	32	30
Oy kullanan	27	21	32	24

20 Demokratik bir ailede aile bütünlüğünü güçlendiren **üç** davranış yazınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Zaman şeridinde soru işaretiyle gösterilen tarihte hangi gelişme yaşanmıştır? Bu gelişmenin demokratik hayatımız için önemini yazınız.

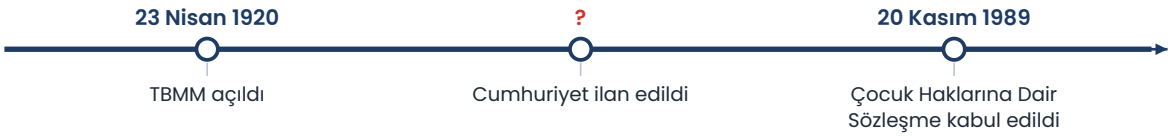

22 Bir mahallede parkın aydınlatmasının yetersiz olduğu fark edilmiştir. Sakinler bu durumu muhtara iletmiş, muhtarlıkta toplantı yapılarak çeşitli öneriler konuşulmuş ve lamba sayısının artırılmasına karar verilmiştir. Lambalar takılmış, bir ay sonra sakinlere memnuniyet anketi yapılmıştır. Metinde karar alma sürecinin hangi aşamaları vardır? Sırasıyla yazınız.

23 Aşağıdaki görüşlerden hangisi demokrasi anlayışıyla **çelişir**?

A) Farklı düşünceler saygıyla dinlenmelidir.
B) Kararlar alınırken yalnızca en güçlü kişinin fikri dikkate alınmalıdır.
C) Herkes kanunlar önünde eşittir.
D) Yöneticiler halkın oyuyla belirlenmelidir.

24 Grafikte temsilî bir ilçede yapılan dört seçimdeki katılım oranları (%) verilmiştir. Grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

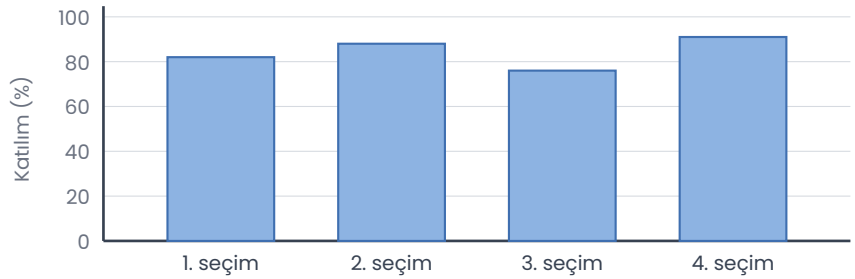

A) En yüksek katılım 4. seçimdedir.
B) 3. seçimde oy kullanmayanların oranı %24'tür.
C) 2. seçimde katılım %88'dir.
D) Katılım her seçimde bir öncekinden fazla olmuştur.

25 Bir öğrenci "Seçimlerde oy kullanmak benim hakkım; kullanıp kullanmamak beni ilgilendirir, toplumu etkilemez." demiştir. Bu görüşü, seçimin toplum hayatına etkisini düşünerek değerlendiriniz.

26 Okul meclisinde kantin fiyatlarıyla ilgili karar alınacaktır. Öğrencilerin karar sürecine katılabileceği **üç** farklı yol yazınız.

27 Aşağıdaki durumlardan hangisinde bir kişi özgürlüğünü kullanırken başkasının hakkını **ihlal etmemiştir**?

A) Gece geç saatte balkonda yüksek sesle müzik dinlemek
B) Kütüphanede telefonla yüksek sesle konuşmak
C) Parkta, çevreyi rahatsız etmeden kitap okumak
D) Bisikletini kaldırımın ortasına bırakmak

28 Karar alma sürecinin son aşamasında kararın değerlendirilmesi neden önemlidir? Değerlendirme yapılmazsa ne gibi sorunlar oluşabilir?

29 Tablodaki bilgilere göre temsilî okul meclisi seçiminde bütün sınıflardan toplam kaç öğrenci oy kullanmıştır? Oy kullanmayan kaç öğrenci vardır?

Sınıf	6-A	6-B	6-C	6-D
Mevcut	30	28	32	30
Oy kullanan	27	21	32	24

30 Nehir ve sınıf arkadaşları, okul bahçesindeki çöp kutularının az olduğunu fark etmiştir. Karar alma sürecinin aşamalarını kullanarak bu soruna yönelik kısa bir çözüm planı hazırlayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**